

משרד החינוך
הגף לחינוך יסודי
מחוז ירושלים ומנח"י
למידה משמעותית

משרד החינוך

מזיזים את המחוג... אוטוטי

לימור שנטמן
מנחה מחוז ירושלים ומנח"י
Limor.shnat@gmail.com

א' תחילה

מהלך של גמישות פדגוגית

בית הספר ידע להתאים את עצמו
לצרכים ההתפתחותיים של הילדים
ולספק להם חווית למידה חיובית,
משמעותית ורלוונטית לחייהם, תוך
התייחסות לתלמיד בשלם, על מגוון
המטענים שהוא מגיע אתם,
הרצונות הכישורים והקשיים.

א' תחילה

מהלך של גמישות פדגוגית

למה? לשם מה?

- התאמת בית הספר לצרכי הלומד ולמציאות משתנה
- טיפוח מיומנויות חשיבתיות, אישיות וחברתיות
- הנדרשות במאה ה-21
- מענה להטרוגניות, הכלה והשתלבות
- עקרון הפרסונליות והשיתופיות
- התאמה לשלב ההתפתחותי של הלומדים

- חקר
- התנסות בחומרים שונים
- משחק מגוון
- תנועה
- בחירה
- עצמאות
- ביטוי ביצירה
- משחק חופשי- סוציו דרמטי
- עבודה בקבוצות קטנות
- גירוי כל החושים
- מענה לאינטליגנציות המרובות

קוגניטיבי
חברתי
רגשי

למידה מתרחשת בכל זמן ובכל מקום

עצמאות

מבון אפסדות

יעני זשונג

קסול

סקרבות

עני

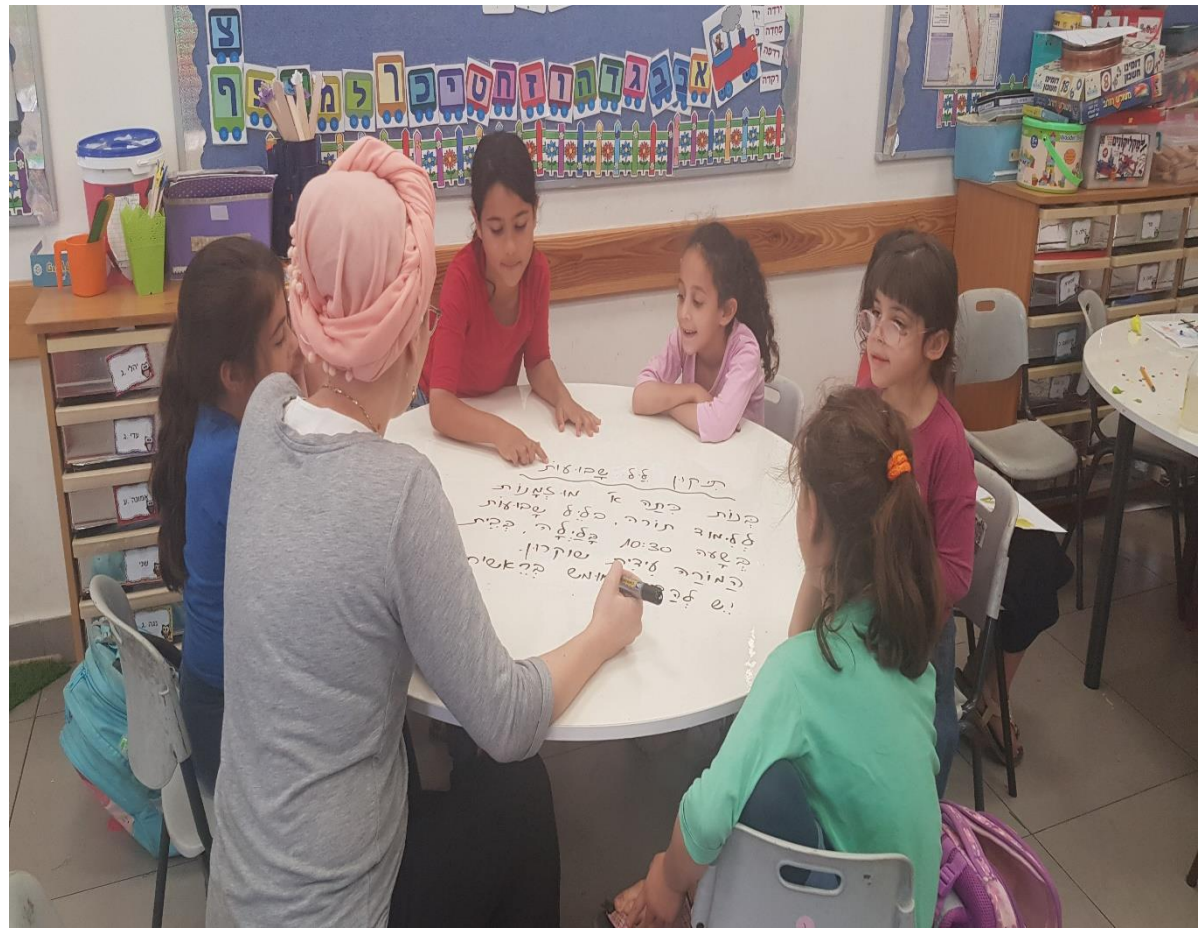
בחירה

הוראה מותאמת

א' תחילה

מהלך של גמישות פדגוגית

תפישה : מאפייני גיל, היבטים אפיסטמולוגיים	הנחות יסוד	עקרונות פעולה
<p>מגוון מסגרות לומדים: חד-גילאיות, רב-גילאיות ופרטניות, הנקבעות על פי צרכי הלומדים ומטרות ההוראה/הלמידה, ומאפשרות למידה עצמית, למידת עמיתים ולמידה בהנחיית מבוגר.</p>	<p>למידה במסגרת דו ורב גילאית משפיעה על איכות הלמידה – מטייבת אותה. גיוון במסגרות למידה מאפשר יחסי קרבה ואכפתיות עם הלומדים במקביל לפיתוח מכוונת עצמית בלמידה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • דו ורב גילאיות • איתי, לידי, במרחב
<p>תכנית לימודים נסמכת ונגזרת מתוכניות הלימודים של משרד-החינוך, נבנית לאור קדימויות ויעדים של בית-הספר ומיועדת ליצירת רצף חינוכי דו או תלת-שנתי. תכנית הלימודים מותאמת למאפייני הגיל ומאפייני הלומדים.</p>	<p>תכנים מגוונים ומותאמים למאפייני הלומדים הם תנאי יסוד ללמידה מתוך משמעות</p>	<ul style="list-style-type: none"> • דיפרנציאליות • פרסונליות • אינטרדיסציפלינריות • גמישות פדגוגית
<p>סביבה לימודית פעילה ומאתגרת המותאמת לדרכי הלמידה בבית הספר היסודי, אשר מזמנת לילדים: למידה פעילה, פעילות גומלין בין לומדים שונים ומדגישה למידה, משחק, חקר, יצירה ובנייה</p>	<p>סביבה לימודית פעילה ומאתגרת, המותאמת לדרכי הלמידה של ילדים בגילאי היסודי ובהתאמה למאפייניהם הייחודיים הינה תנאי יסוד ללמידה מיטבית ומיטיבה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • איזון • גיוון • בחירה – זמינות ונגישות • ביטוי למשמעות האישית • שילוב טכנולוגיה
<p>תכנון וארגון זמן בהתאמה לצרכי הלומדים תוך שמירה על איזון בין קביעות וגמישות</p>	<p>ארגון מושכל של ממד הזמן הוא רכיב מרכזי במכלול שיקולי הדעת המנחים את צוותי החינוך בבואם לקדם התפתחות מיטבית שלמה ומאוזנת של הלומדים.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • גמישות • זמן מורה – זמן לומדים • יחידות זמן מותאמות • התאמה בין צרכי הלומד ומטרות ההוראה/הלמידה

גמישות במסגרות הלומדים

על פי צרכי הלומדים ומטרות ההוראה
מליאה קצרה, קבוצות הומוגניות והטרוגניות

איתי

קבוצת למידה מונחית,
למידה מובנת

במליאה

לרוב בפתיחת שיעור
ובסיכומו

במרחב/
עצמאי

למידה במגוון מוקדים/
אפשרויות לבחירה

לידו

בקרבת המורה
פעילות קבוצתית/
זוגות/ אישית

גמישות במסגרות הלומדים

"איתי"
קבוצה עם
המורה

"לידו"
קבוצה על יד
המורה בעבודה
עצמאית

"עצמאי"
"במרחב"
בפעילות עצמאית

ארגון זמן מורה וזמן תלמיד

טנגרם

פטריות

פלטלינה

**דפי עבודה
בעברית**

**משחק קלפים
ביהודו**

משחק חשבון

כתיבה ראשונה

חרוזים

לרדי

קב אירוס
שי די
סופיה ג.
ענה אל ד.
קטע
אלי אור

טביון

1. לירוי
2. יאיר
3. עידן
4. סופי שטיינברג
5. נועה חן

לידי

חצב

1. סופיה שמכר
2. טוט
3. נועם
4. לירן

רהפוט

1. טוהר
2. אהם תבושה
3. מקסים
4. ענתאל הרדשנב

בכרית

1. תומר
2. עילי כהן
3. אסיקה
4. ליבי
5. אהם צדקה

אתי

נרתיס

1. אמילי
2. אושר
3. שחר
4. עצמית
5. אודל שמטייב

בפעילות חוץ

ארגון
זמן

מיפוי-נתונים- תובנות תכנית לימודים

מה הנושאים?
מה המטרות? (יעדי הבנה)

דרכי הוראה - למידה

באיזה אופן אלמד?
מה יהיו ביצועי ההבנה?

קביעת מסגרות הלומדים

מה במליאה?
מה בקבוצות הומוגניות?
מה בקבוצות הטרוגניות?
מה לבחירת הליד?

ארגון זמן

מה? מתי?

יחידות זמן מותאמות

לצרכים של ילדים בגילאים
חמש עד שבע, תוך
גמישות בהתאם למטרות
ולשונות בין הלומדים.
התייחסות ייחודית לפתיחה
ולסגירת יום.

סביבה לימודית מגוונת, מאתגרת, מותאמת ללומדים

השונים. סביבה המאפשרת בחירה.
סביבה המזמנת לילדים: למידה פעילה, פעילות גומלין בין לומדים
שונים, מאפשרת למידה באמצעות יצירה, בנייה ומשחק.

"חקר המוח מלמד כי למידה אינטרדיסציפלינרית
מקדמת למידה באמצעות דפוסים וקשרים"
(Duran et al., 2009)

הוראה בין תחומית

"הוראה אינטרדיסציפלינרית
היא יותר מאשר אסטרטגיה
ארגונית; זוהי דרך של חשיבה
על מטרות, על משאבים ועל
ידע. זוהי דרך הוראה המניעה
לומדים להרחיב את מושגיהם
על עצמם ועל העולם, לרכוש
ידע ולהשתמש בו בדרך
אותנטית וליצור קשרים בין
דיסציפלינות
שונות" (Beane, 1995).

- ✓ גיוון ולמידה במגוון התנסויות
- ✓ הוראה בקבוצה קטנה
- ✓ מענים דיפרנציאליים
- ✓ איזון בין למידה פורמאלית לבלתי פורמאלית
- ✓ תכנון זמן מורה וזמן תלמיד
- ✓ אינטראקציות חברתיות
- ✓ מיומנויות של מכוונות עצמית בלמידה
- ✓ מעורבות פעילה של הלומד
- ✓ עיקרון הבחירה

"העיקרון הבסיסי ביותר המנחה ארגון לימודים מאפשר למידה משמעותית הוא בחירה. בית ספר של למידה משמעותית מרחיב עד כמה שניתן את מרחבי הבחירה של התלמידים על בסיס התובנה שאנשים מעניקים משמעות לתחום ידע ויצירה בעצם הבחירה בו; הבחירה עצמה מכוונת משמעות." (יורם הרפז)

